

Bogen om Svaneke virker mere helstøbt. Her er V. Myhres og forfatterens billeder blandet med H. Matthiisens, hvad der er en fordel. Omtalen af de enkelte bygningers historie virker mere spændende og det er lige som forfatterens kærlighed til netop Svaneke skinner mere igennem og giver beskrivelserne liv. Der er stor forskel på de to byer. Svaneke med sine gamle store købmandsgårde, de snævre krogede gader som smyger sig op over klipperne og så Rønne, som efterhånden er en stor by. Mange Rønneboere vil glæde sig over betegnelsen »en stor industriby«, men det må vist afhænge af målestokken der bruges. Det er småting som er rettet i den anden bog.

Overordentlig mange både bornholmere og andre glæder sig over disse bøger og det er derfor godt, at Nationalmuseet vil fortsætte rækken med tilsvarende bøger om Ebeltoft, Helsingør med flere.

Henrik Vensild

MANGE KOMMER TIL ÅRHUS. *Af Kjeld Elkjær, Ib Gejl, Chr. R. Jansen, Bernhardt Jensen, Peder Jensen, Erik Korr Johansen, Finn H. Lauridsen, Gunner Rasmussen, Emanuel Sejr. Red. Vagn Dybdahl. Udgivet ved Århus Turistforenings 75 års jubilæum af Århus Byhistoriske Udvalg, 1972. 154 s. ill. Kr. 46.*

En morsom idé og en morsom titel på den bog, hvormed Århus Turistforening markerer sit 75 års jubilæum. I stedet for at give en større samlet behandling af foreningens historie og virksomhed har man valgt at overlade ordet til en række forfattere, der i kaleidoskopiske glimt levendegør en del af de Århusbegivenheder, der i årenes løb har været medvirkende til, at så mange kom til Århus.

Fhv. borgmester Bernhardt Jensen lægger for med et billede af det Århus, der mødte turisten omkring århundredskiftet, for derefter at præsentere byen, som den tog sig ud i 1925 og senere i 1948.

Og så tager vi på rejse gennem tiden, følger i velskrevne, fornøjelige snapshots mange af de store arrangementer helt tilbage til forrige århundrede og oplever den kolerit og festivitas, der prægede festerne. Emnerne er delt således op:

Sport og friluftsliv (kapsejladserne på Århus Bugten, F.D.F.s Marselisborglejre, en Danmarksturnering i fodbold 1962), Udstillinger (diverse industri-, handels- og landboudstillinger samt Landsudstillingen 1909), Forlystelser (Olufsmarkedet, Århushallen), Begivenheder (Mindeparken, J. P. Mullers Kristuskilde ved Moesgaard), Diverse større møder, kongresser og stævner, således det store Bondestævne 1939. Derefter lidt om bygninger, der kommer til Århus, dvs. Købstadmuseet, Den gamle By, og endelig det sidste årti's Århus Fest- og Kulturuge.

Efter læsningen af denne række små tidsbilleder kan man ikke andet end fylde af beundring for de folk, der undfangede ideerne til disse Århusbegivenheder og førte dem ud i livet, folk som ikke har skyet nogen anstrengelse i til-

rettelæggelsen og iscenesættelsen af de mangfoldige arrangementer, drevet dertil af oprigtig interesse og kærlighed til deres by. Århus Turistforening var naturligvis impliceret i en stor del heraf og om foreningens virksomhed 1897–1972, dens udvikling fra bypatriotisk Selskab og idealistisk selskab til moderne forretningsmæssigt drevet salgsvirksomhed handler bogens sidste afsnit.

Udførlige litteraturhenvisninger og rigt billedmateriale forøger yderligere bogens værdi.

Annalise Børresen

TAULOV – DET DEJLIGSTE SOGN I DANMARK. *Historisk skildret af Mogens Lebech. Vedtaget udgivet af Taulov Kommune 1970. I kommission hos Konrad Jørgensens Bogtrykkeri, Kolding. 1974, 531 s., ill., kr. 142,60.*

Denne digre lokalhistorie er skrevet af en historiker med en meget omfattende produktion bag sig. Han startede for henvend 50 år siden med et par små historiske afhandlinger fra Taulov og omegn, og det nyeste fra hans hånd er et nu i 1974 fuldført værk, der i selve titlen rummer en kærlighedserklæring til hjemsoget, som det var indtil 1970, da det som så mange andre gik op i en storkommune. Imellem ligger en lang række publikationer om vidt forskellige danske emner, adskillige fra hovedstaden og dens bydele, specielt Christianshavn, og fra Frederiksberg, et par skildringer af købstæder, flere af broer, færger, gamle skibe og – ad landet til – af en række herregårde (især i »Danske Slotte og Herregårde«), hvortil kommer hans flittige medvirken navnlig som billedredaktør ved bindstærke værker. Der er en vis afstand mellem videnskabelige afhandlinger (bl. a. om Jyllands gamle retskredse) og »Julenissen fylder 100 år« eller »Må jeg be om en kælderbeværtning«. En nisse, der overalt flytter med, veloplagt og meddelsom, er »Dyrlægens Mogens fra Taulov« (selvbiografi fra 60-året i 1962). Man møder ham naturligvis fra først til sidst i Taulovværket.

Under titlen »Mellem bælt og fjord« skrev Mogens Lebech i 1960 på opfordring fra Fredericia og Omegns Landboforening »et stykke landbohistorie«, hvoraf en betydelig del var egnens historie fra oldtiden til 1823, da landboforeningen blev stiftet. Omtrent samme tidsafgrænsning gælder for den egentlige historiske fremstilling af Taulov sogns historie. Efter en landskabsskildring, der smukt motiverer dejligheden, følger indtil s. 340 en lang række småkapitler af livligt vekslende indhold: oldtidsminder, gamle landsby- og marknavne, kirke, voldsteder, det forsvundne Hønneborg slot, »præster, herremænd og bønder« (mest om lensmænd og andre herremænd), men med en række indslag, der på samme tid er lokalhistorie og Danmarkshistorie. Ikke for intet ligger Taulov tæt ved overfarten til Fyn og nær Koldinghus. Derfor skildres Christian II.s flugt for de jyske adelsoprørere i 1523, Frederik II og hans elskede Anne Hardenberg, Wallensteins invasion 1627–29, truende fæstningsprojekter i den følgende tid, Torstenssonsfejden 1644, svenskekrigene 1657–60 (hvor »hine forbandede